

Staj, Eğitim ve Pratik İlişkisi: İletişim Eğitimine Yönelik Yönelik Bir Değerlendirme

ÖZET

- Mesut Coşkun**
Dr.Öğr.Üyesi
Giresun Üniversitesi
mesut.coskun@giresun.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-2437-6817
- Mert Gürer**
Dr.Öğr.Üyesi Kocaeli
Üniversitesi
mertgurur@kocaeli.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-2940-2009

Bu çalışmanın amacı Meslek Yüksek Okulları RTS ve İletişim Fakülteleri RTS Bölümleri öğrencilerinin staj pratiklerini analiz etmektir. Bunun için Giresun Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu ve Giresun Üniversitesi Tirebolu İletişim Fakültesi öğrencileriyle 2020 yılı Eylül-Ekim aylarında odak grup görüşmeleri yapılmıştır.

Yöntemin 2.aşamasında staj yapılan her iki okul için resmi (TRT) ve özel kurum (Haber Türk) örneklem alınmıştır. Bu kurumların temsilcileriyle derinlemesine görüşme yaparak staj pratiklerini analiz etmek amaçlanmıştır. Öğrenci eğitimi, staj sürecinde farklı bölümlerde uygulama yapabilme olanakları, öğrencilere kurumun katkısı, staj uygulamasının verimliliği üzerine doğrudan görüşleri alınmıştır.

Yapılan çalışma sonucu öğrencilerin, staj uygulaması konusunda eğitim kurumlarından destek göremedikleri düşüncesinde olduklarını göstermektedir. Öğrenciler, staj yeri bulmak, barınma yeri, beslenme ve sigortalarının yapılması konusunda sıkıntılar yaşamaktadır. Medya profesyonelleri ise, stajyer öğrenciye staj döneminde yapılan sigorta ödemesinin, özel medya kurumlarında mali yük oluşturduğunu ve bu kurum sahipleriyle, yöneticilerin öğrenciyi maliyetli bir gider kalemi olarak tanımladıklarını öne sürmektedir. Staj yapmaya gelen öğrencilerin yeterli altyapısının olmaması, yabancı dil seviyesinin düşüklüğü dile getirilen diğer önemli sorunlardır.

Anahtar Sözcükler: Staj, iletişim eğitimi, odak grup, derinlemesine görüşme, istihdam, pratik

Geliş Tarihi 18.02.2020

Kabul Tarihi 01.07.2020

Yayın Tarihi 01.07.2020

The Relationship Between Internship, Education and Practice: An Evaluation of Communication Education

ABSTRACT

- **Mesut Coşkun**
Assistant Professor
Giresun University
mesut.coskun@giresun.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-2437-6817
- **Mert Gürer**
Assistant Professor
Kocaeli University
mertgurer@kocaeli.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-2940-2009

The purpose of this study is to analyse internship experience of Radio Television Cinema Department students of Vocational Schools for Higher Educations and Radio Television Cinema Department students of Communication Faculties. Therefore, focus group discussions were made with the students of Technical Sciences Vocational School of Giresun University and Tirebolu Communication Faculty in September-October, 2020.

In the second step of procedure, sampling from official (TRT) and private firm (Habertürk) was taken for both schools. By making an in-depth interview with delegates of these agents, it is aimed to analyse their internship practices. Opinions of professions are taken directly about student teaching, opportunities of practising in different departments during the internship, contributions of institution and productivity of internship period.

As a result of the study, it shows that the students think that they cannot get support from the educational institutions regarding the internship application. Students experience difficulties in finding an internship, shelter, nutrition and insurance. On the other hand, media professionals, argue that the insurance payment made to the intern student during the internship period creates a financial burden in private media institutions and that the owners and managers define the student as a cost item. The lack of sufficient infrastructure of the students coming to internship, low level of foreign language are other important problems.

Keywords: Internship, communication education, focus group, in-depth interview, employment, practise

GİRİŞ

1990 sonrasında devlet tekelinin fiilen kalkması, küreselleşmenin de katkısıyla değişen rekabet koşulları, günümüzde tekrar bilişim devriminin getirdiği sayısallaşmayla dönüşüm geçirmektedir. Medya sektöründe hızla gerileyen istihdam, yani çalışan kişi sayısı ve buna tezat olarak, iletişim eğitimi veren fakülte ve meslek yüksekokulu ve öğrenci sayısındaki artış, devlet ve özel eğitim alanında eğitim gören öğrenciler için sorun oluşturmaktadır.

Onlarca fakültenin ve meslek yüksekokulunun olduğu üniversite sektöründe her yıl binlerce öğrenci iletişim eğitimi görmekte ve mezun olmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti büyük miktarda ekonomik kaynağını ve yetişmiş insan gücünü öğrencilerin daha iyi bir eğitim almaları için bu okullara yönlendirmektedir. Bunun yanında, özellikle başta İstanbul olmak üzere son yıllarda artan bir ivmeyle vakıf üniversiteleri de bu alana yatırım yapmakta, fakülte ve bölümler açmaktadır.

İletişim Fakültesi öğrencilerinin medya sektörüne daha donanımlı hazırlanabilmek amacıyla uygulama eksikliklerini kapatmaları akademide ve bu konuda çalışan tüm paydaşlar tarafından ağırlıklı olarak seslendirilmektedir. Türkiye’de iletişim alanında hizmet veren kurumların, medya alanına nicel ve nitel olarak yeterli yetişmiş insan gücü veremediği tartışılmaktadır. Bu nedenle öğrencilerin alanda çalışacakları kurumları tanımaları, profesyonel uygulama eksikliklerini kapatmaları, işletme mantığını ve çalışma yaşamını deneyimlemeleri için stajın önemli bir araç olduğu genel kabul görmektedir.

Bu çalışmanın amacı, staj sürecini eleştirel boyutta analiz etmek, bu sürece dâhil olan tarafların sürece bakış açıları ve konularını değerlendirmektir. Öğrenci ve medya sektöründeki profesyonellerin beklentileri, deneyimleri ve önerilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Çalışma, iletişim alanında eğitim veren kurumlara, öğrencilerinin beklentilerini sağlıklı değerlendirmelerine, eğitim araçları ve yöntemlerinin gözden geçirmelerine, medya sektörünün iş gücü ihtiyacını analiz etmesine ve üniversite işbirliği konularında katkı sağlayacaktır. Bu kapsamda çalışmanın ana araştırma sorusu; iletişim fakültesi öğrencilerine ve medya sektörü temsilcilerine göre eğitimde staj uygulamasının katkısı var mıdır? Metodoloji bölümünde alt başlık ile açıklanan araştırma soruları detaylı olarak sıralanmıştır.

Bu çalışmada niteliksel bir yöntemsel yaklaşım benimsenmiştir. Yöntemin 1. aşamasında staj yapan öğrenciler ile odak grup çalışması yaparak staj pratiklerini analiz etmek amaçlanmıştır. Tirebolu İletişim Fakültesi RTS Bölümü 4. Sınıf lisans öğrencileri ve Giresun Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu 1. Sınıf öğrencilerinden seçilmiş bir grupta odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Staj yapılan kurumun seçimi, okul yönetimlerinin katkısı, öğrencilerin staj süresince karşılaştığı destekler, sorunlar analiz edilmiştir.

Yöntemin 2. aşamasında staj yapılan her iki okul (Tirebolu İletişim Fakültesi ve Giresun Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu) için resmi (TRT) ve özel kurum (Haber Türk) örneklem alınarak, temsilcileriyle derinlemesine görüşme yaparak staj pratiklerini analiz etmek amaçlanmıştır. Meslek profesyonellerine 10 soru sorulmuş ve öğrenci eğitimi, staj sürecinde farklı bölümlerde uygulama yapabilme olanakları, öğrencilere kurumun katkısı, staj uygulamasının verimliliği üzerine doğrudan görüşleri alınmıştır.

Giresun ili düzeyinde yapılan bu çalışma makale ve bildiri olarak ulusal düzeyde konunun paydaşlarına güncel veriler sağlayacaktır. Bu proje çalışması, Yükseköğretim Kurulu'nun üniversite ve sektörün yaklaşması ve uygulama pratikleri konusunda yetmişmiş insan gücünün sektöre katkısının artırılması konusundaki hedefleri için güncel bir rehber olmak niyeti taşımaktadır.

1. İLETİŞİM FAKÜLTELERİNİN EĞİTİM POLİTİKALARI

Ülkemizde lisans ve lisansüstü eğitim süreci özünde bireylerin sosya-kültürel gelişimlerine katkı sağlayarak gündelik hayat içerisindeki uyumlarını geliştirmeyi amaçlamaktadır. Üniversitedeki akademik bilgi birikim, bireyin iş hayatına geçiş sürecinde önemli bir aşama olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle günümüzde branşlara ayrılmaya yönelik teorik ve uygulamalı eğitim mesleki donanımın geliştirmesinde önem arz etmektedir. Bu aktarımdan da yola çıkarak iletişim eğitiminin etkin olması kaçınılmazdır.

Disiplinler arası bir alan olan iletişim eğitiminin durumu Türkiye'de devamlı olarak tartışılmaktadır. Bu bağlamda iletişim eğitimi veren akademisyenlerin tartışmayı kendi aralarında da sürdürdükleri görülmektedir. İletişim eğitiminin özüne önem verenler iletişim biliminde, iletişim uygulamalarını temel alanlar ise uygulamalı iletişim üzerinde ısrar etmektedirler (Çelik, 2012, s. 62).

İletişim fakülteleri kendilerini nasıl tanımlarlarsa tanımlasınlar, sektörün iletişim fakültelerinde verilen eğitimi sıklıkla eleştirdiği bilinmektedir. Sektör sadece verilen pratik eğitimi değil, kuramsal eğitimi de yetersiz bulmakta, bu noktada iletişim eğitiminin doğasının sorgulanması kaçınılmaz hale gelmektedir. İletişim fakültesi mezunlarının diğer fakülte mezunları kadar neden değer bulmadığı tartışılmaktadır (Arık & Bayram, 2011, s. 86).

İletişim fakültelerinde teori ve uygulama derslerinin sayıları arasındaki eşitsizlik, uygulama dersler için yeterince teknik donanım alt yapısının olmaması ve ders müfredatları belirlenirken çoklu paydaş görüşlerine daha fazla yeterli yer verilmemesi eğitim politikasının temel sorunları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Serap Can, iletişim sektörünün talepleri ile iletişim eğitimi arasındaki durumu şu şekilde aktarmaktadır; "Teorik eğitimin beklenen yoğunlukta olmamasının yanı sıra, uygulamalı ders saatlerinin yetersizliği ve fiziki imkânların yokluğu, şüphesiz ki sadece iletişim fakültelerine özgü bir durum değildir. Ancak iletişim sektörünün son derece değişken ve rekabet-yoğun bir ortam olması, bu tür eksikliklerin çok daha fazla göze çarpmasına yol açmaktadır" (Can 2018: 58).

İletişim fakültelerinde verilen eğitimin medya endüstrisi ve medya sektörüyle yakından ilişkisi bulunmaktadır (Yetkiner 2018: 84). Dağtaş, iletişim fakültelerini dışarıya açılan kapısı olarak görmekle birlikte fakülteler radyo ve televizyon yayını yapma imkânına da sahip olarak üniversitelerin halkla ilişkiler faaliyetlerini yürüttüğüne vurgu yapmaktadır (Dağtaş 2011).

Fakültelerin meslek öğretmediği genel kabul görse dahi, mezun olan gençlerin istihdam kaygılarının yüksekliği, içinde yaşanan gerçek dünya, gençlerin üniversite eğitimine bir iş

olanağı olarak baktığı ve bu eğitimden “fayda” beklediğini göstermektedir (Arık ve Bayram 2011: 82). Güncel ve kaliteli eğitim anlayışının oluşturulmasında uluslararası üniversite ağları ve ortaklıkları bu çözümün bir parçasıdır ve karşılıklı anlayışı ve barış kültürünü güçlendirmeye yardımcı olacaktır (Ergeç, 2014, s. 24).

İletişim eğitiminin asıl amacının yeni entelektüeli yaratmak olduğu, teorik ve pratiği buluşturan, bilgiyi uygulayabilen, hayatı sorgulayan insanlar yetiştirmek olduğu öne sürülmektedir. Bunun için önce öğretmenlerin kendilerini dönüştürmeleri gerekmektedir (Öztürk, 2011, s. 155).

Türkiye’de doğrudan iletişim sektörünün talepleri ile başlayan iletişim eğitimi, bugün gelinen noktada sektör ile bir çatışma haline girmiştir. Son yıllarda sayıları giderek artan İletişim Fakültelerinin bir kısmı, bu nicelik artışına aynı nitelikte yanıt veremez duruma gelmiştir. Bu durum da doğrudan eğitim kalitesine etki etmektedir. Teorik eğitimin beklenen yoğunlukta olmamasının yanı sıra, uygulamalı ders saatlerinin yetersizliği ve fiziki imkânların yokluğu, şüphesiz ki sadece iletişim fakültelerine özgü bir durum değildir. Ancak iletişim sektörünün son derece değişken ve rekabet-yoğun bir ortam olması, bu tür eksikliklerin çok daha fazla göze çarpmasına yol açmaktadır (Can, 2018, s. 58). Ülkemizde İletişim fakültelerinin sayısının fazlalığı beraberinde kontenjanlar oranını da arttırmaktadır. Sayısal çoğunluk peşi sıra eğitim kalitesi, öğretim üyesi yeterliliği ve yeterli teknik donanım kullanılıyor mu sorularını akla getirmektedir. Bunun yanı sıra mezun sayıları ve mezun olanlar ile iş bulma arasındaki fark giderek artmaktadır. Böylece akademik eğitime olan güven azalma göstermektedir.

Kuram ve uygulamanın birbirine zıt olmadığı, kuramın sosyal pratiğin açıklaması olduğu; kuramın pratikte yapılanın nedenlerinin ve sonuçlarının sistemli, güvenilir ve geçerli açıklamasını sunmayı gerektirdiği, göz önünde tutulursa, sektörün iletişim eğitiminin eleştirel niteliğinden rahatsızlık duyduğunun işaretleri görülebilir (Uzun, 2007, s. 118). Sektörün gereksinim duyduğu meslek adamlarının yetiştirilmesinin üniversite eğitiminin niteliğiyle nasıl bağdaştırılacağı konusu, iletişim fakültelerinin ders programlarının belirlenmesine yönelik tartışmalara da yansımaktadır (Uzun, 2007). Sonuç itibarıyla teknolojik gelişmeler de göz önüne alındığında bu değişimlerin gazetecilik eğitimine ne kadar yansıdığı, değişimin mevcut pratikler, müfredat ve uygulamalar üzerinde varsayılan etkisinin eleştirel bir biçimde değerlendirilmesinin ne kadar önemli ve acil olduğu ortaya çıkmaktadır (Bayraktutan, Bilecen, Karakaya, & Yetkin, 2018, s. 226).

Dünya’da bilginin biçimi, içeriği, dolaşımı ve üretimi ne kadar değişirse değişsin, eğitimciler bilginin seyahat ettiğini ve etmesi gerektiğini kabul edeceklerdir (Mutman, 1998, s. 31). İletişim fakülteleri üzerinde teorik ve uygulamalı eğitimin eşgüdümlü yürütülmesi gerekliliği bir sorumluluk olarak yer almaktadır. Lakin uygulamalı eğitimin eğitimcilerinin niteliği ve formasyonu tartışma konusu olabilmektedir. Sektörün uzmanlaşmış personel ihtiyacı ile iletişim fakültelerinin müfredatı arasında net bir uzlaşma görülmemektedir. İletişim fakültesi mezunlarının yetkinliklerini sektörün ihtiyacına göre geliştirmeleri, akademik kadroların niteliği ve bilimsel yayınların verimliliği gibi sorunlar iletişim eğitiminin üzerinde bir sorgulamanın yürütülmesine neden olmaktadır.

1.1. İletişim Fakültelerinin Ders Planlaması ve Medya Sektörü

İletişim eğitiminin tüm Dünya’da uygulanan, devingen ve disiplinler arası özellikleri nedeniyle ders planlamasının niteliği önemlidir. İletişim kavramının önemi tüm sektörlerde arttıkça farklı disiplinlere ait ders planlarında da iletişim temelli dersler yer almaktadır. Bunun yansira iletişim eğitiminin kendisi gerek içerik gerekse sektöre olan katılımı ile tartışmalara da sebep olmaktadır. İletişim alanının disiplinler arası olması iletişim eğitimine de yansımaktadır (Ergeç, 2014, s. 7).

Haluk Gürgen, mesleki yeterliliğin kazandırılmasında, iletilerin mecrasına uygun bir anlatım dili ile aktarılmasında, insanlara ulaşabilme boyutunda uygulamalı eğitimin gerekli olduğuna vurgu yapmaktadır. Buradan yola çıkarak ülkemizde uygulamalı iletişim eğitiminin yanlış anlaşıldığını ve yeteri kadar önemsenmediğine değinmektedir (Gürgen, 2011, s. 189). İletişim eğitiminde bilimsel konular mı yoksa sektör dikkate alınarak uygulamanın mı ağırlıklı olacağı tartışma konusuyken, fakültelerin sektöre adam yetiştirme görevi olmadığı tezi, konuya katkı vermemektedir (Güz, Yanık , & Yegen, 2017, s. 1550).

Öğrencilerin uygulamalı derslere ilişkin eğilimi, çelişkinin, sadece sektörün talep ve beklentilerinden kaynaklanmadığını kanıtlamaktadır. Sektörle mesafeli olan ve eleştirel bakabilen öğretim elemanları da belirgin bir oran farkıyla uygulamalı eğitimin yetersizliğini vurgulamaktadır. (Şeker & Şeker, 2011, s. 103). Değişen ve gelişen teknik alt yapı ile birlikte Radyo Televizyon Sinema alanında da içerik üzerinde dönüşümler yaşanmaktadır. İletişim eğitiminin çağın gerekleri kapsamında nasıl dönüşeceği yönünde tartışmalar devam ederken üniversitelerde artan Radyo Televizyon Sinema bölümleri istihdam sorununu bu tartışmalara eklemektedir.

Basın endüstrisinin sık sık bu okullardaki mesleki eğitimi yetersizlikle eleştirmesi bu durumun somut bir göstergesidir. Basın endüstrisi okulları denetlemek istemekte, buna karşılık bu okulların üniversite bünye içinde kurulmuş olmaları, dolayısıyla şu ya da bu ölçüde akademik bir geleneği paylaşmaları, bu denetimin gerçekleşmesini engellemektedir (Arık & Bayram, 2011, s. 84).

Diğer yandan, iletişim eğitiminde kuram/uygulama ikircikliği aşılmalı ve birbiriyle uzlaşmayacak gibi algılanan bu ikilik ders programlarında akademik anlayıştan ödün vermeden sonlandırılmalıdır. Sonuçta, ders programlarını belirleyecek yine iletişim fakültelerinin kendileridir (Dağtaş, 2011, s. 46).

Öncelikle, iletişim eğitim ve öğretimi verilen kurumlarda tartışılan temel konulardan birisi, sektörün istediği yönde eleman yetiştirme kaygısıdır. Ancak burada, medyanın istediği iletişimci görüntüsü net bir biçimde tanımlanmış olmadığı gibi, bu konuda bir uzlaşmaya da henüz ulaşılabilmiş değildir (Dağtaş & Kaymas, 1998, s. 102).

Medya sahipliği, medyada tekelleşme ve toplumsal ilişkiler göz önüne alındığında, öğrenciler bu durumdan olumsuz etkilenmekte ve kendi alanlarında çalışabilme şanslarını kaybetmektedir (Yetkiner, 2018, s. 84). Radyo Televizyon Sinema bölümlerinin ders planlaması sürecinde uygulamalı olarak verilen ders içeriklerinin seçmeli olarak sunulması,

zorunlu olarak teorik temelli içeriklerin öğrencileri aktarıldığına yönelik eleştiriler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ticarileşmiş medya ortamında, çeşitli alanlardan, çok sayıda dersi içeren eğitim-öğretim programlarıyla oluşturulan geneli eğitim anlayışı da bir takım sorunlara yol açmaktadır. Mutlu (2000), iletişim eğitimi “kendi pratiğinin, kurumsal özgüllüğünün olağan süreci içinde” gerçekleştirilirse bu sorunun üstesinden gelinebileceğini, ancak bu gerçekleştirilirken iletişim eğitiminin farklı disiplinlerden beslenmesinin göz ardı edilmemesi gerektiğine vurgu yapmıştır (Kükrer, 2011, s. 162). Yöneticiler, iletişim fakültesi mezunlarının, uygulamalı olarak aldıkları derslerin çok sınırlı olduğunu ortaya koymuşlar ve genel olarak teorik bilgilerin alındığını ancak bu bilgilerin alanda uygulamasının zor olduğunu belirtmişlerdir (Çelik, 2012, s. 63). Üniversitelerimizde kısmi zamanlı çalışma ve sektör de staj imkânının öğrenciler tarafından daha verimli olması teorik ve uygulamalı derslerin alanın ihtiyacına yönelik olarak dengeli bir şekilde öğrencilerin medya sektörüne daha donanımlı hazırlanması için yeniden düzenlenmesine yönelik görüşler sunulmaktadır.

Medya dünyasında kurumlar, içerikler ve meslekler hızla yakınsarken iletişim eğitiminin bunun dışında kalması düşünülemez. Bulgular göstermektedir ki, Türkiye’de iletişim eğitimine ilişkin tartışmalarda yakınsama temel bir gündem değildir; aksine, bölümlerin uzmanlaşmasına dayalı ayrışma görüşü hala geçerliğini korumaktadır (Atabek & Atabek, 2014, s. 158).

Ülkemizde iletişim fakültesi radyo televizyon ve sinema bölümlerinin karşılaştıkları sorunların başında önceki dönemlerde eğitimde kullanılan teknik alt yapının pahalı ve bakım ihtiyacı gelmektedir. Ne var ki büyük bütçelerle alınabilen donanım günümüzde öğrencilerin alabileceği konuma geldiği için fakültelerle sektör arasındaki asıl sorunun eğitim programı kaynaklı olduğu öne sürülmektedir (Güz, Yanık , & Yegen, 2017, s. 1550).

Radyo Televizyon Sinema ders planlaması sürecinde teorik derslerle mesleki uygulamaya yönelik içeriklerinin uyumluluğu konusunda planlamaya ihtiyaç gözükmemektedir. Çeşitli ders planlamalarında teorik ve uygulamalı derslerin birbiriyle eşgüdümlü ilerleyememesinin altında gerekli uzman personelin istihdamının yanı sıra donanım ihtiyacı da bulunmaktadır.

1.2. İletişim Fakültelerinin Staj Uygulamaları ve İstihdam Boyutu

Günümüz medya sektöründe büyümeye bağlı istihdam oranı ile üniversitelerimizden mezun olan öğrencilerimiz arasında paralellik olmadığı için iletişim fakültelerinden mezun olan öğrencilerin kendilerini yetiştirme ve uzmanlaşmaları daha çok önem arz etmektedir. Lakin üniversitelerimizde iletişim fakültelerinin açılma sayısının artması beraberinde kontenjan oranının yükselmesi, sektörün ihtiyacı olan personelden fazlasını karşılamaktadır.

Üniversitelerde verilen iletişim eğitimi, günümüzde tekelleşen medya sektöründe mezun olan öğrencilerin istihdamında belirleyici bir özellik taşımamaktadır. Sektör, uygulama alanında uzman, esnek istihdam gücü aramaktadır. Sermaye/medya/teknoloji ilişkileri

bağlamında mezun öğrenciler sektörde çalışabilme yönünden pazarlık gücünden mahrumdur (Çelik, 2012, s. 62).

İletişim mezunlarının istihdam problemi konusunda muhatap; iletişim eğitimi veren kuruluşlar ve istihdamı gerçekleştiren gazete ve televizyonlardır. İletişim eğitimin eksikleri olduğu ve sektörün giderek ticarileştiği, eleman istihdamını kâr odaklı düşündüğü açıktır (Şeker & Şeker, 2011, s. 101). Medya sektörü üniversite düzeyinde verilen gazete/iletişim eğitimine soğuk yaklaşmakta, iletişim mezunlarını işe almakta zorluk çıkarmaktadır. Hala net bir biçimde sektörün istediği iletişimci profilini tanımladığını söylemek zordur. Sektörün, iletişim eğitimini kendince denetim altında tutmak isteğinde olmakla birlikte, eğitimin üniversite düzeyinde olmasından dolayı bu isteğini pek yerine getiremediğini söylemek ise mümkündür (Tokgöz, 2003, s. 19).

Deneyimsel eğitim biçimi olarak yapılan bir staj, yalnızca "kredi için çalışmaktan" daha fazlası olmalıdır. Bir staj programı, eğitimli öğretim üyeleri tarafından müfredatla uyumlu hale getirilmeli ve içkin meşruiyetinin dayandığı öğrenme ilkelerine uymalıdır. Bir staj programı uygun şekilde geliştirilip kurulduğunda, lisans programında yararlı bir öğrenme aracı haline gelebilir (Katula & Threnhauser, 1999, s. 248).

Stajın amacı, öğrencilere profesyonel bir çalışma ortamında örgütsel yapılar ve protokol hakkında bilgi vermek ve öğrencilere mesleki gelişim için bir fırsat sunmak olarak iki yönlüdür. Staj programlarının başarılı olması için, hem işveren hem de akademik danışmanın staj boyunca öğrenciyi denetlediği "öğrencinin ana kampüsünde ve elverişli deneyim alanlarında dikkatle oluşturulmuş yapıların kurulması" gereklidir (Katula & Threnhauser, 1999, s. 247).

İletişim eğitimi ve çalışmalarına ilişkin olarak da özet olarak şunları söyleyebilmek mümkündür: Piyasanın ucuz işgücü gereksinimini karşılama adına iletişim mezunlarının istihdamı sorunu bir tarafa, popülist bir yaklaşımla "her üniversiteye bir iletişim fakültesi" adı altında bugün itibariyle yetmiş aşan iletişim fakültelerinin sayısı, il yapılan kentlerin ve beraberinde açılan yeni üniversitelerin sayısı ile doğru orantılı olarak artmaktadır (Dağtaş, 2011, s. 45-46). Sektörle eğitim kurumları arasında birlikteliğin oluşturulması ve tartışılması öğrenciler açısından gerekli bir ihtiyaç gibi durmaktadır (Yetkiner, 2018, s. 84).

Sektör yeterince iş üretmediği takdirde, fakültelerin nitelikli eleman yetiştirmeleri tek başına anlamlı olmayacaktır. Nitekim mezunlar arasında son derece iyi yetişmiş, nitelikli olanların da istihdam sorunuyla karşılaşmaları sektördeki soruna işaret etmektedir. Türkiye’de ulusal medyanın ekonomik nedenler ve tekelleşen sahiplik yapısı nedeniyle beklenen istihdamı yaratamadığı bilinmektedir. Günümüzde gazete ve televizyon sayısı arttığı halde, genç gazetecilerin istihdamı sorununda iyileşme görülmemektedir (Şeker & Şeker, 2011, s. 113). Medya sektöründeki ticari kaygılar nedeniyle fakültelerde okuyan öğrencilerin sektörel deneyimlerine katkı sağlamak için tercih ettikleri "staj" süreci olumsuz etkilenmektedir. Bu durum hem kurumların stajyer kontenjanını hem de sunulan ücret boyutunu yetersiz bir boyuta getirmektedir.

Sektörle işbirliğinde ve gelişmeleri eğitime uyarlamakta yaşanan güçlükler yanında, ideolojik temelli bazı sorunlar da yaşanmaktadır. Türkiye’deki medya sektörünün pratiğinden

yola çıkarak, eleştirel bir yaklaşım sergileyen bazı fakülteler ile sektörde söz sahibi olan iletişimciler arasında bu eleştirelliğin dozuna dair tartışmalar yaşanmaktadır (Şeker & Şeker, 2011, s. 100). Medya çalışanları arasındaki alaylı/mektepli ayrımı, zaman içinde mektepliler yönünde evrim geçirse de medya sektörü, üniversite düzeyinde verilen iletişim eğitimini tartışmakta, genellikle de olumsuz eleştiriler yöneltmektedir (Uzun, 2007, s. 118). Fakülte yönetimleri, bu süreci engelleme adına devam zorunluluğunu gündeme getirirse de, öğrencileri mutlak ikna etme konusunda başarılı olduklarını iddia etmek zordur. Hayatlarını istihdam olacakları işe göre planlayan gençler, okulla iş arasında bir tercih yapma noktasına geldiklerinde çoğu zaman işi terci etmekte ve buldukları bu “fırsatı” okulu uzatma uğruna heba etmek istememektedir (Arık & Bayram, 2011, s. 90).

İletişim mezunlarının aday olduğu sektör, kendi içinde önemli sıkıntılar yaşamaktadır. Mezunlara yansıyan en temel sorun ise istihdam sorunudur. Sektör yeterince istihdam yaratamamakta, az sayıdaki eleman ihtiyacı içinse son derece seçici davranmaktadır. Bu noktada medya sektörü ile iletişim fakülteleri arasında işbirliği yapılması, eğitimin sektörün beklentilerini de dikkate alarak yenilenmesi gerekmektedir. Ancak mevcut durumda bu türden bir ilişki söz konusu değildir (Şeker & Şeker, 2011, s. 116). Radyo Televizyon ve Sinema Bölümlerinden mezun olan öğrencilerin sektörel deneyim ve bilinirlik edinme için tercih ettikleri staj süreçlerinin yetersizliği başka sektörde istihdam arayışına neden olmaktadır. Staj imkânlarının yetersizliği bölümlerde okuyan öğrencilerin sektöre veya akademik alana ait güvenlerini ve beklentilerini zayıflatmaktadır.

Sektörün fakültelerle ilgili süregelen şikâyeti de bu noktada ağırlık kazanmaktadır. İletişim fakültelerinde verilen uygulamalı derslerin, mezunların sektörde ek bir eğitim almadan çalışmalarına yetecek düzeyde olmadığı yönündeki yakınmalar, öğrenciler, mezunlar ve akademisyenler tarafından da kabul edilmektedir (Şeker & Şeker, 2011, s. 103). Sektörün her yıl bu sayıda yeni elemana gereksinimi olmadığı açıktır. İletişim eğitimindeki hızlı nicel artış, istihdam sorunları yanında eğitimin ve eğitim verecek kadroların niteliğine ilişkin sorunlara da yol açmaktadır (Uzun, 2007, s. 133).

Günümüzde medya endüstrisinde esnek istihdam yapısı, çalışma saatlerinin artması, iş güvenliği ve iletişim fakültesinden mezun olan öğrencilerin medya sektöründe yeterince istihdam edilememesi vb sorunlar ortaya çıkmaktadır. Özellikle Radyo Televizyon ve Sinema Bölümleri gibi görsel ve işitsel eğitimi eş zamanlı aktarmayı hedefleyen ders planlamaları ve bölüm öğrencilerinin sektör deneyimi sağlama ihtiyaçları sektörün mevcut sorunlarının iyileştirilmesinde önemli rol oynayacaktır.

2. METODOLOJİ

Medya sektöründe bilişim devriminin etkisiyle hızla gerileyen istihdam, iletişim eğitimi veren fakülte ve meslek yüksekokulu ve öğrenci sayısındaki artışla tezat oluşturmaktadır. İletişim Fakültesi ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin medya sektörüne daha donanımlı hazırlanabilmek amacıyla uygulama eksikliklerini kapatmaları gerekmektedir. Sahada çalışmak

için gerekli olan profesyonel yetişmiş insan gücü ihtiyacı için öğrencilerin saha çalışmasına hazır olması zorunludur.

Öğrencilerin uygulama eksikliklerini kapatmak, çalışacakları kurumları tanımaları, profesyonel uygulama eksikliklerini kapatmaları, işletme mantığını ve çalışma yaşamını deneyimlemeleri için gerekli görülen staj uygulaması bu noktada çok önemli bir yer işgal etmektedir. Bu makalede iletişim fakülteleri ve meslek yüksekokulu öğrencilerinin staj pratiklerine odaklanılmıştır.

2.1.Amaç

Bu çalışmanın amacı, staj sürecini eleştirel boyutta analiz etmek, bu sürece dâhil olan tarafların sürece bakış açıları ve konularını değerlendirmektir. Öğrenci ve medya sektöründeki profesyonellerin beklentileri, deneyimleri ve önerilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Çalışma, iletişim alanında eğitim veren kurumlara, öğrencilerin mezun olduktan sonraki beklentilerinin sağlıklı değerlendirilmesi, bu değerlendirmeye göre eğitim pratikleri, eğitim araçları ve yöntemlerinin gözden geçirilmesi, eğitim müfredatlarının gözden geçirilmesi, alanda hizmet veren kuruluşların iş gücü ihtiyacının analiz edilmesi ve eğitim kurumu ile medya sektörünün daha sağlıklı ve verimli işbirliğini geliştirecek ortak yollar bulunması konusunda yol gösterecektir.

2.2.Yöntem

Bu çalışmada niteliksel bir yöntemsel yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda iki aşamadan oluşan bir tasarım söz konusudur.

- I. Odak Grup görüşme
- II. Derinlemesine görüşme

Nitel araştırma, olayları ve olguları doğal ortamı içinde betimleme, katılımcıların düşüncelerini anlama ve yansıtma odaklı araştırma yöntemidir. Araştırmacının nesnelliği ihlal etmeden, katılımcılara karşı dürüst ve duyarlı olması, duygu, düşünce algılarının açığa vurulmasını sağlaması, verileri bilim ve etik ilkelerle toplaması ve analiz etmesi nitel araştırma yöntemlerinin en temel özellikleridir (Çokluk, Yılmaz, & Oğuz, 2011) (Özdemir, 2010).

Derinlemesine görüşmeler en yaygın kullanılan ve en temel araştırma tekniklerinden biridir ve bunun çok iyi bir nedeni vardır. Araştırmacıların yalnızca gözlem yoluyla elde edemeyecekleri bilgileri edinmelerini sağlarlar (Berger, 2016, s. 301).

Yüz yüze görüşmeler, araştırmacıya katılımcının yüz ifadelerini, anlatılarını gözlemleyebilme fırsatı sunar. Bu nedenle katılımcının kişisel deneyimini diğer araştırma yöntemlerine göre daha iyi anlatabilmesi sağlanır. Araştırmacı katılımcının yarı yapılandırılmış soruları yanıtlamasını bekler ve ona müdahale etmeden, konu hakkında eklemek istediği diğer konuları konuşma fırsatı verir. Böylece yarı yapılandırılmış sorular araştırmacı ve katılımcı için daha detaylı ve samimi bir görüşme ortamı yaratır (Berger, 2016).

Yöntemin 1. aşamasında staj yapılan öğrenciler ile odak grup çalışması yaparak staj pratiklerini analiz etmek amaçlanmıştır. Odak grup görüşmeleri araştırmacının süreç içerisindeki sosyal etkileşimleri görmesini sağlayan, yapılandırılmış grup görüşmeleridir (Işık & Semerci, 2019, s. 278). Odak grup çalışması belirli bir konu çerçevesinde, seçilmiş katılımcılar grubunun ayrıntılı bilgi ve fikirlerini belirlemek amacıyla kullanılır.

Tirebolu İletişim Fakültesi RTS bölümü 4. Sınıf lisans öğrencileri (20 öğrenci) ile 26 Eylül 2019 tarihinde ve Giresun Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu 1. Sınıf öğrencilerinden seçilmiş bir gruba (22 öğrenci) 14 Ekim 2019 tarihlerinde odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Öğrenciler her iki eğitim kurumunda da üçer gruba ayrılmıştır. Grup çalışmasında ve derinlemesine görüşmelerde araştırmacı ve bursiyerler ile birlikte ses kaydı alınmış ve metin dökümü yapılmıştır. Bu öğrencilerin seçilme nedeni ileriki yaşamlarında profesyonel olarak Radyo, Televizyon ve Sinema alanında çalışmaya niyetlenmiş bireylerden oluşmalarıdır. Söz konusu çalışma için öğrenciler, elektronik e-posta ve mülakat sonucu seçilmişlerdir.

Yöntemin 2. aşamasında staj yapılan her iki okul için resmi (TRT) ve özel kurum (Haber Türk) örneklem alınarak, temsilcileriyle derinlemesine görüşme yaparak staj pratiklerini analiz etmek amaçlanmıştır.

Çalışmamızda öğrencilerle odak grup görüşmesinde ve profesyonellerle derinlemesine görüşmelerde sorulacak soruların sayısı sınırlı tutulmuştur. Bunun nedeni katılımcıların uzun görüşmeden sıkılmaması ve konu hakkında konuşmak için yeterli zamanı bulabilmesidir. Bir diğer önemli konu olarak odak grup görüşmelerinin öğrencilerin eğitim gördükleri, Giresun Üniversitesi Tirebolu İletişim Fakültesi ve Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu'nda yapılmasıdır. Böylelikle kendilerine yabancı bir ortamda konuşmak yerine daha iyi bildikleri sınıf ortamında konuşulmuştur. Medya profesyonelleriyle aynı anlayışla çalıştıkları kurumlarda görüşülmüştür.

2.3. Araştırma Soruları

Öğrencilerle yapılan odak grup görüşmelerinde “Zorunlu staj” hakkında düşünceleri sorulmuştur. 12 sorudan oluşan sorular, öğrencinin staj hakkında düşüncelerini kavramak amacıyla gütmüştür. Staj yapılan kurumun seçimi, okul yönetimlerinin katkısı, öğrencilerin staj süresince karşılaştığı destekler, sorunlar analiz edilmiştir. Meslek profesyonellerine ise 10 soru sorulmuş ve öğrenci eğitimi, staj sürecinde farklı bölümlerde uygulama yapabilme olanakları, öğrencilere kurumun katkısı, staj uygulamasının verimliliği üzerine doğrudan görüşleri alınmıştır.

Öğrencilerin staj pratiklerini analiz etmeyi amaçlayan bu çalışmada önce odak grup görüşmelerinde öğrenciler için şu sorulara yanıt alınmaya çalışılmıştır;

Araştırma Sorusu 1: “Zorunlu staj” hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce staj zorunlu olmalı mı? Neden?

Araştırma Sorusu 2: Staj yeri bulma konusunda yayın organlarıyla nasıl iletişime geçtiniz? Bu konudaki sınırlılıklar nelerdir?

Araştırma Sorusu 3: Okulunuz personelleri size staj yeri bulma hususunda yardımcı oldular mı?

Araştırma Sorusu 4: Staj yapacağınız kurumu tercih etme kriterleriniz nelerdi?

Araştırma Sorusu 5: Staj yaptığınız yer beklentilerinizi karşıladı mı?

Araştırma Sorusu 6: Staj yaptığınız kurumdaki ilgili birimdeki sizden sorumlu personel stajyerlere karşı yeterince ilgili miydi?

Araştırma Sorusu 7: Stajınızı gerçekleştirdiğiniz kurumda aktif bir biçimde görev alabildiniz mi?

Araştırma Sorusu 8: Okulda öğrenmiş olduğunuz teorik bilgilerin karşılığını staj süresince pratiğe dökülebildiniz mi?

Araştırma Sorusu 9: Yaptığınız staj doğrultusunda ilgili mesleki hayata bakış açınız ne yönde değişti/gelişti?

Araştırma Sorusu 10: Sizce staj yapmak mezun olduktan sonra iş bulma konusunda size yardımcı olur mu?

Çalışmanın ikinci aşamasında örneklem olarak alınan medya profesyonelleri ile yapılandırılmış sorulara yanıt alınmaya çalışılmıştır. Öğrencilere sorulan araştırma sorusu 3 ve araştırma sorusu 4 yerine iki ayrı soru sorulmuş diğer sorular aynı tutulmuştur. Medya profesyonellerine ayrıca sorulan sorular;

Araştırma Sorusu 1: Stajlarını tamamladıktan sonra öğrenciler staj süresince tanıştığı, çalıştığı insanlarla tekrar iletişim kurdular mı?

Araştırma Sorusu 2: Staj konusunda daha iyi bir ortam için önerileriniz nelerdir? (Staj süresi, devlet desteği, okul desteği, öğrenci yeterliliği vs...)

3. BULGULAR

3.1. Zorunlu Staj Gerekli mi?

Giresun Üniversitesi Tirebolu İletişim Fakültesi ve Teknik Bilimler M.Y.O.'dan toplam 42 öğrenciye sorulan "Zorunlu staj" hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizce staj zorunlu olmalı mı? Neden?" sorusuna Meslek Yüksek Okulu öğrencileri sözbirliğiyle staj zorunlu olmalı yanıtını vermişlerdir. Gerekçeler ise iş yaşamını, gözlemlemek, usta çırak ilişkisi içinde teknik yeterlilik sağlamak, üniversitenin imkânlarının yetersizliğine karşı teknik donanımla pratik yapmak olarak sıralanmaktadır.

"Staj hayatı şöyle olması lazım, okul hayatından çıktığın zaman işte uygulamalı şeyleri, en azından iş akışını görebiliyor, en azından işte ona ekipmana dokunabiliyor... Karşı taraftan

bir usta-çırak gibi ilişkisi, bir yerden yükselerek kademe kademe o iş ahlakını öğreniyor'' (Teknik Bilimler MYO 2.grup- B7)¹

'' 1 ayda bir şey öğrenemiyorsun ki... Ama uzun 4 ayda, en azından iş ahlakını öğrenir, o yayın akışını öğrenir, işte kameranın olduğu yeri öğrenir, açıları öğrenir. Daha detaylı öğrenmiş olur, uzun süreli olduğu zaman. Ondan sonra işinde uzmanlaşmış olur'' (Teknik Bilimler MYO 2.grup- B 6).

Giresun Üniversitesi Tirebolu İletişim Fakültesi öğrencilerinde ise bu soruya verilen yanıtlar çeşitlilik göstermektedir. Öğrencilerin büyük kısmı stajın zorunlu olmaması gerektiğini, sektörde çalışmak isteyenlerin staj yapabileceğini ileri sürmektedir. En önemli pürüzlerden birisi olarak öğrenciler, devletin staj yerini bulmakta yardımcı olması gerektiğini söylemektedir.

''Bence zorunlu staj olmamalı. Çünkü kimileri akademiye yönelmek istiyor kimileriye daha çok sektöre yönelmek istiyor. Sektöre yönelmek isteyen insanlar isteğe bağlı olarak yine kendi çabalarıyla staj yeri bulup staj yapmalılar bence ama sadece akademi düşünen insanlar, iletişim bilimleri ile ilgilenen insanlar, yani sektörden uzak olan insanlar bence staj yapmamalı.'' (TİF A grubu- A6).

''Katılıyorum, yani biz bunun TRT'de sıkıntısını çok yaşadık, insanlar isteyerek staja gelmiyor. Zorunlu staja geliyor. Bu sefer stüdyo içerisinde kargaşa oluyor. Çünkü orada olmak istemiyor ama sorumlusu o işi yapmasını istiyor. Çok fazla kavga çektik bu yüzden. Sorunlar yaşandı, birçok insanın stajını yaktılar hatta ''(TİF A grubu- A4).

''Zorunlu staj gerektiği yerlerde yapılmalı fakat okul bunu karşılayamıyorsa ve imkânları sağlayamıyorsa zorunlu stajı zorunlu kılmamalı, çünkü öğrencilerin yüzde ellisi bu staj döneminde kendi mesleğiyle alakalı olmayan ya da ona bir katkısı olmayan yerde çalışmak ya da bulunmak zorunda kaldı ve hiçbir fayda sağlayamadılar'' (TİF B grubu- B7).

Sektör temsilcileri ise stajın gerekli olduğuna inanmaktadır. Uzun yıllar ATV, CNN Türk, El Cezire Türk ve TRT World tecrübesi olan Yılmaz ve meslekte 27 yılı geride bırakmış olan Sarıca, öğrenciler için stajın bir fırsat olduğunu dillendirmektedir;

''Bence zorunlu olmalı, bunun en önemli nedenlerinden biri şirketlerin zorunlu stajyer çalıştırma zorunluluğu. Eğer zorunlu olmasa ben, şirketlerin kapıdan içeri sokacağını düşünmüyorum açıkçası, özellikle medya sektöründe... bu kadar emek veriyor devlet, üniversiteler, hocalar bunun karşılığında da en azından yetenekli olan üç beş kişinin keşfedilmesi için bu staj fırsat olabilir'' (Yılmaz, 2019).

''Kesinlikle zorunlu olmalı. Çünkü bizim iş akademide öğrenilecek bir şey değil. Bence kesinlikle iş bulma konusunda öğrenciye yardımcı olur. Bizim sektörde olmazsa olmazı. Bence okullarda daha çok zorunlu staj olmalı, zorunlu staj olmazsa kurumlar almıyor. Stajyer çalıştırmıyor, bence her sene en azından 15'er gün her öğrenci staj yapmalı, farklı bölümlerde. Böylece okuldan mezun olduğunda ne yapacağını öğrenmiş olur. En azından bir çevresi olur

¹ Odak Grup Çalışması yapılan öğrenciler harflerle kodlanmıştır.

çocuğun. Farklı kurumlardan insan tanır. Her sene mutlaka staj yapmalı öğrenciler. İlla bunun yaz tatilinde olması gerekmiyor’’ (Sarıca, 2019).

3.2. Staj Yapılan Kurumun Seçimi ve Staj Süresi İkilemi

Staj yapılan dönem Meslek Yüksek Okulları’nda uygulama farklı olduğu için, 2.yılın güz veya bahar döneminde dört aylık süreçte olmaktadır. Staj yapılan yer seçimi, öğrencinin başarı durumuna göre okul yönetimleri ve ilgili akademisyenler aracılığıyla yapılmaktadır.

‘... keşke 3+1 sistemi değil de normal okullarda olduğu gibi yazın çalışmış olsaydık, bir senede komple okula gelmiş olsaydık. Çünkü teorik açıdan da bir şeyler öğrenmemiz gerekiyor. Zaten pratiği öğreneceğiz gittiğimiz zaman’’ (Teknik Bilimler MYO 1.grup- A4).

‘Evet, yani gerçekten bu çok beğendiğim bir sistem olmuş 3+1 sistemi. Çünkü hani bir dönem boyunca staj görmek cidden bize çok bir şey katacağını düşünüyorum ben. Kendimizi geliştireceğimizi düşünüyorum, böyle...’’ (Teknik Bilimler MYO 3.grup- C9).

Staj yapılan kurumun seçimi, çoğunlukla tanıdıklar aracılığıyla yapılmaktadır. Bu konuda resmi başvuruyla, insan kaynakları aracılığıyla staj yapmak yaygınlaşmaktadır. Staj yapan öğrencilere göre, staj konusunda sadece öğrenci veya okulun değil kurumunda bu konuda çok ciddi bir yaklaşımı olmadığı iddia edilmektedir;

‘...TRT’de yaptım ben Ankara da, bir sürü stajyer vardı, hepsine soruyorum nasıl girdin diye genel olarak ya birisinin vasıtasıyla birisinin tanıdığıyla. Çünkü ilk başta bende öyle gittim konuştum stajyer alımı yapmıyoruz falan dediler ama araya bir tanıdık koyduğumuzda aslında stajyer istediğimiz kadar girebileceğini gördük yani zaten içeriye girdiğin zaman anlıyorsun’’ (TİF B grubu- B5).

Sektör temsilcileri, staj seçimi konusunda farklı düşünceler sergilemekte ise de, okulların bu konuda öğrenciyi daha fazla yardımcı olmasını istemektedir.

‘Bu Türkiye’de çok amatörce yapılıyor. Ben kendi deneyimimi söylersem, eş dost benim bu sektörde olduğumu bilen, tanıdığın tanıdığı bana ulaşıyor. Ben cv’sini insan kaynaklarına veriyorum. Bence burada okullar, kurumsal olan basın kuruluşlarıyla paslaşmalı ve onlar öğrencilere yol göstermeli’’ (Sarıca, 2019).

‘Bizde şirketimiz web sitesinde bir alan açıyor ve ‘‘intern’’ yani stajyerlere orada başvuru yapma hakkı veriyor ve her yıl ortalama 250-300 kişi burada staj yapabiliyor. Orada sıkı bir elemeye geçiriliyor. Bizim yayın dilimiz İngilizce olduğu için eleme daha kolay oluyor. Çünkü Türkiye’de İngilizce bilen adam sayısında ciddi bir sıkıntı yaşanıyor’’ (Yılmaz, 2019).

‘Staj konusunda yaz dönemine denk geldiği için özellikle haber merkezleri dışında herhangi bir üretim yok. Prodüksiyonlarda diğer program birimlerinde üretim olmadığı için gelen öğrenci boş duruyor. Bu öğrenci için de çok sıkıntılı bir süreç. Kimseyi tanımadığı için sıkılıyor, bunalıma giriyor’’ (Güloğlu, 2019).

3.3. Staj konusunda Medya Sektörü ve Akademi İlişkisi

Öğrenciler ve sektör profesyonelleri, medya sektörü ve akademi ilişkisini sorunlu görmektedir. Öğrencinin kendi başına bırakıldığı ve staj konusunda iyi bir iletişim ve organizasyon olmadığı dile getirilmektedir.

“Üniversitenin hiç böyle zorunlu olsun deyip de böyle ortada balık gibi bırakmakla olmuyor, hiç yardımı olmuyor... kendi bireysel tanıdığımız varsa o şekilde girebiliyoruz ya da sizin gibi tek tük hocalarımız çıkarsa önerirse bir yerleri o şekilde girebiliyoruz...”(TİF C grubu- C5).

“Kendi fikrime göre, bana kalırsa bunu okulun ayarlaması gerekiyor. Çünkü yaşadığımız şehir küçük bir şehir ve Giresun’un genelinde staj yapabilecek, yani stajyer alabilecek medya kuruluşları maksimum 10 ya da 15... Ya da küçük yerel gazeteler var. Yerel gazetelerin büyük bir çoğunluğu bir oda bürodan oluşuyor geri kalan hep baskı atölyesi. Akabinde yerel radyolar var, küçük bir radyonun en fazla ne kadar elemana ihtiyacı olabilir?” (Teknik Bilimler MYO 1.grup- A6).

Staj konusunda sektör temsilcileri, akademi, sektör ve devlet işbirliğine ihtiyaç duyulduğunu öne sürmektedir. Yükselen stajyer sayısı ve sigorta maliyetlerinin özel sektörü zorladığı ve sistemin işleminin zorlaştığı dile getirilmektedir.

“... Benim işyerim son 2 senedir stajyer kabul etmiyor. Devlet ya bunu zorunlu hale getirmeli işyerlerine, işte şu kadar sayıda personel çalıştıran şirket şu sayıda stajyer kabul etmek zorunda diye bir yasa geçmesi lazım. En büyük sorun stajın yazın yapılması. Yaz döneminde televizyonlar tatilde. Çocuklar staja gelse de hiç bir şey öğrenemiyor zaten. Kabul etse bile bir şey öğrenemiyor. Çünkü boş geçiyor zaman. Bunun kış döneminde olması gerekiyor” (Güloğlu, 2019).

3.4. Öğrencilerin Staj Süresince Karşılaştığı Destekler ve Sorunlar

Öğrenciler staj süresince barınma sorunu yaşamaktadır, bu nedenle memleketlerinde staj yapmayı tercih edenler vardır. Öğrenciler, staj döneminde ceplerinden para harcamak zorunda olmalarından şikâyetçidir.

“Sarıyer’de Cem TV’ de gayet güzeldi ama şehir dışındaydı ben Kocaeli’nde oturuyordum. Yaklaşık iki buçuk saat sürüyordu yolum, yol parası sıkıntısı yine vardı, bizim yemeklerimizi az çok karşılıyorlardı, ama biz stajyerler hiçbirimiz ücret almadık. Çoğu zamanda ayak işlerine yönlendiriyorlardı” (TİF B grubu-B1).

“...ben normalde Antalya da yaşıyorum ama stajımı TRT Ankara’da yaptım. TRT stajyerlerine ve çalışanlarına servis sağlıyor ama onun dışında kalacak yer olarak KYK yurtlarında kaldık, öğrenci olmamız için bunun için zaten ücret ödüyoruz artı yeme içme açısından da ücret fazlasıyla ödedik. Bir aylık sürede yaklaşık iki bine yakın bir ücret ödedik” (TİF B grubu-B6).

“Ben Giresun’dan gittim. TRT Ankara Genel Müdürlüğü’nde yaptım. Orada bir öğrenci evinde bir arkadaşım arkadaşısı vasıtasıyla bir öğrenci evinde kaldım. İşte şansına onlarda tatil zamanı boş olduğu için, bu benim avantajıma oldu. TRT Ankara’da, TRT Genel Müdürlüğü’nde staj yapmanın avantajı şu oldu bana: Ulaşımında hiçbir sorun veya sıkıntı yaşamadım, çünkü kendi servislerini kullandığım için ve kendisinin Ankara’nın her yerine servisi olduğu için” (TİF A grubu- A7).

Sektör temsilcileri staj döneminde stajyerlerin sorun yaşadığını gözlemlemektedir. İş yerlerinin stajyerlere, maliyetleri artırdığı için çok olumlu yaklaşmadığını söylemektedirler...

“... servis aracı kullanmak gerekiyor. İki tane stajyer geldiği zaman belki oraya işte 4 kişi gidiyor, tek araçla giderken stajyer geldiği için ikinci bir araç tutulması gerekiyor. Bunu bir yük olarak görüyor o prodüksiyon firması. Ben neden stajyer için ayrıca bir araç görevlendireyim?” (Güloğlu, 2019).

“Şimdi bu staj işi yıllardır var. İlk başlarda bedava insan gücü olarak bakılıyor... O zaman bir stajyer maliyeti hesabı devreye giriyor. Biz bunlara bedava yemek, servis, internet, masa, sandalye veriyoruz. Elektrik, su, stajyerin bana bir maliyeti var diye bakabiliyorlar. Bu dolayısıyla ciddi bir sıkıntı olabiliyor” (Yılmaz, 2019).

“... Dolayısıyla okulla, YÖK’ün işbirliği yapıp bu yükü işverene yüklememeli. İşveren yüklenemeyeceği için, okulun çözümü kendisinin bulması gerekiyor. Burada YÖK, Milli Eğitim Bakanlığı, SGK işbirliğiyle ödenmesi gerekiyor. Biz ne olacak 400 TL diye düşünüyoruz ama işveren o maliyete katlanmıyor. Sonuçta mağdur olan öğrenci oluyor. Şirketler o yükün altına girmek istemiyor” (Sarica, 2019).

3.5. Öğrencilerin Uygulama Yapabilme Olanakları

Staj yapan öğrencilerin çoğunluğu, staj yaptığı kurumdan daha fazla verim almak istemekte ise de bunun nasıl olacağı konusunda fikirler net değildir.

“Gittiğimiz staj yerinde de eğer kablo ya da çay taşıyacaksak biz 2 yıl boyunca 3+1 sistemini bir kenara atarak 4 dönem boyunca okulda teorik eğitim alsak daha sonra diplomayı alıp asker ya da polis olsak daha mantıklı olur bence” (Teknik Bilimler MYO 1.grup- A6).

Staj yapılan kurumlarda kurumsal farklılıklar olduğu gibi şehirlerde de farklılıkların var olduğu söylenmektedir. İş yükü farklılıkları, bir standart olmaması öğrenciyi zorlamaktadır.

“Program ne zaman biterse o zaman gidiyorduk biz... Kâğıthane’den kameralar yükleniyordu bütün malzemesiyle hani stüdyo kameraları benim sorumluluğumda. Başakşehir’e gidiyordu, hani o kadar mesafeden birde ben eve gidiyordum falan her türlü bana yükleniyordu her şey. Yani stajyere trilyonluk malzemeyi veriyorlardı” (TİF B grubu- B7).

“TRT Ulus’ta. Adım atacak yerimiz yok. Zaten anlatan kişinin de ne anlattığını hiçbir şekilde duyamıyoruz. Uygulamaya hiçbir şekilde geçemiyoruz çünkü çok fazla insan var. Hangi birimiz uygulama yapalım? Hani eğer biz sormazsak kesinlikle orada hiçbir şey öğrenemedik, gidip sormamız gerekiyor.” (TİF A grubu- A4).

Belli dönemlerde stajyer çokluğu sorunlara yol açmaktadır. Sektör temsilcileri, deneyimleriyle öğrencilerin stajının verimli geçmesi için çaba sarf etmektedir.

“Kurumların kendi, iş kültürüne göre kendi, iş yapma biçimleri olabiliyor. O zaman da o bilgiler işe yaramayabiliyor. Önemli olan o temelin üzerine, bir şeyler inşa edebilmek. Onu da zamanla yapıyorlar. İşleri kavramış daha zeki olduğumu düşündüğümüz çocuklar daha çabuk adapte oluyor. Sadece zorunlu staj bitsin diye bakanlar, çok basit bir şeyi 2.günde öğrenmesi gerekirken, son gün öğrenip çok mutlu olanlara bile rastladığımız oldu” (Yılmaz, 2019).

Sektör temsilcileri öğrenciye ilgili konularda bilgi verdiklerini, stajyerlerin uygulama yapabildiğini söylemektedir. Buna karşılık bazı kurum ve birimlerde ise yaz dönemi olduğu için işlerin, azaldığı ve stajyerlerin boş kaldığı, sıkıldığı ileri sürülmektedir;

“Özellikle muhabir ve kameramanlarla habere çıkma, haberi kendileri haber metnine dönüştürme daha sonra muhabir ve editörle haber metninin gözden geçirilmesi, eksik ya da artılarının değerlendirilmesi süreci yaşanıyor. Yine teknik ekiple çalışan, staj yapan arkadaşların operatör arkadaşlarla birlikte hareket ederek, yayındaki cihazları görme, gözleme şansı olabiliyor. Dolayısıyla aldıkları teorik bilgiyi pratiğe dökme süreci kontrollü bir şekilde sağlanıyor” (Kübüç, 2019).

“Elbette, bizim bilgisayar programlarının nasıl çalıştığını bir kere gösteriyoruz. Habere nasıl bakacaklar, haberi nereden bulacaklar, ajansları nasıl takip edecekler, görüntüyü nereden bulacaklar, o görüntüyü klip kodlarını sisteme nasıl yükleyecekler? Biz de Ainus var, onu öğretiyoruz. Ondan sonra Stratus diye bir görüntü programımız var. Stratus’u nasıl kullanacaklar? Onu sisteme nasıl gönderecekler? Bunlar yaklaşık bir hafta öğretiliyor” (Yılmaz, 2019).

3.6.Staj Uygulamasının Verimliliği ve Sektör Temsilcileri ile Öğrencilerin İstekleri

Staj yapılan kurumlar arasında bir standart olmamasına, bazı öğrencilerin ise beklediklerini bulamadıklarını ifade etmelerine karşılık, gerek öğrencilerin çoğunluğu gerekse sektör temsilcileri, istekli öğrencilerin teknik ve sosyal becerilerini geliştirdiğini öne sürmektedir.

“Çalıştığım insanları seviyordum yönetmenimiz Volkan abi çok iyiydi, İstanbul’da o dönem hiçbir arkadaşım yoktu. Ağustos ayı olduğu için normalde orda yaşıyorum yapacak başka bir işim yoktu zaten gidiyordum orda çalışıyordum eve yorgun argın gelip yatıyordum sabah bir daha gidiyordum hani hiç değilse şeye karar verdim ben televizyon hayatında büyük ihtimalle bu işi yapamayacağıma karar verdim stajda” (TİF B grubu- B7).

“ TRT Ankara’nın kendi bünyesinde hiçbir kanalda olmayan avantajlar var. Hiçbir kurumda olmayan araç-gereç ve ekipmanlar var. Ve orası içinde işte yirmiden fazla kanalı barındırıyor. Yani o yüzden orada avantajlı olacağımı düşündüm. Normal bir kanaldan daha fazla bir şey göreceğimi düşündüm ve öyle de oldu. Dört prodüktörle beş programda çalışma fırsatı buldum. TRT Müzik’ten TRT Spor’a, TRT Devamlılık Stüdyo’sunda görev alma fırsatı buldum. Müzikte görev aldım. Benim için çok avantajlı oldu” (TİF A grubu- A7).

“Fox’u tercih etmedeki sebebim hani duydum dışarıdan da duydum hani çalışmana imkân veriyorlar... Günde en az iki habere çıkıyordum zaten ikinci günden sonra kamerayla kendi görüntülerimi de çekmeye de başladım, gayet aktifti çalıştım bu sebepten dolayı iyi geçer daha iyi daha verimli olur daha iyi öğrenirim diye orayı seçtim ki öyle de oldu” (TİF B grubu-B2).

Sektör temsilcileri, staj konusunda ilgili öğrencilere yaptıkları katkıyı örneklerle açıklamaktadır.

“Daha geçenlerde Kaşıkçı cinayetinin yıldönümüydü. Stajyer arkadaşımızı field producer olarak sahaya gönderdik. Sahada bu işler nasıl oluyor, nasıl dönüyor? Bu işler nasıl oluyor görsün, öğrensin. İkincisi sahada üç beş insan tanısın. Bu yaz bir çocuk vardı, Avusturya’da okuyordu, burada staja geldi. Döndükten bir ay sonra Avusturya’da seçim vardı ve bana mail attı. Ağabey buraya arkadaşları göndereceksiniz ben yardımcı olabilirim diye. Onların sayesinde bir seçim süreci nasıl izlenir, nasıl canlı yayına hazırlanılır, seçimlerde ne oluyor? Meselelerinde ona da faydası oldu. Bir haftalık bir tecrübe yaşadı, iyi oldu” (Yılmaz, 2019).

3.7. Stajın İş Bulmaya Katkısı

Öğrencilerin büyük çoğunluğu, stajın iyi bir referans olduğunu ama iş bulmaya tek başına yetmeyeceğini düşünmektedir. Meslek profesyonelleri ise öğrencilerin staj süresince öğrendikleri yanında, temel bilgilerinin, sosyal becerilerinin ve eğitim aldıkları kurumların desteğinin çok önemli olduğunu öne sürmektedir.

“Bence de olur iyi bir izlenim bıraktıysan stajda bulunduğun çalıştığın kurumda staj yaptığın kurumda oradan referansların olur farklı farklı insanlarla da tanışıyorsun bir habere sadece sen gitmiyorsun başka kanallardan veya kurumlardan gelenlerde oluyor onlarla tanışıyorsun” (TİF B grubu- B2).

“Yapılan staj doğrultusunda öğrenciler, artık hayata daha farklı bakıyorlar. Teorik bilgiden sonra, profesyonel ortamları gördükleri için aslında düşüncelerinin ne derece doğru, ne derece yanlış olduğunu, kendilerini hangi yönde geliştirmeleri gerektiğini gözlemleyebiliyorlar” (Kübüç, 2019).

“Ben şuna inanırım; eğitim sadece dört duvar arasında değil, sokaklar da insanı eğitiyor. Eğer bir yerin sokağı eğitmiyorsa, orada eğitim olmaz. Şehirlerin sokaklarının öğrenciyi eğittiği yerlerde eğitim kurumları olmalı. Dağın başına okullar yaparak, binalar dikerek varsayalım Kars’ın Digor ilçesinin bir köyünde çocuk ilkokulu bitirdi. Liseyi Digor’da bitirdi, üniversiteyi de geldi Kafkas Üniversitesi’nde bitirdi. Bildiğim kadarıyla Kars’ta bir tane tiyatro sahnesi yok. Gidecek orada tiyatro izlemeden üniversite bitirecek. Bir tiyatro, sinema salonu var mı emin değilim. Şurada sıradan, Suadiye lisesinden mezun birisi gelse dediğim tarzda üniversite mezunu birisi gelse, hangisini işe alırsın?” (Güloğlu, 2019).

3.8. Öğrencilerin Gözünden İletişim Eğitimi

Fakültelerde verilen uygulama derslerinin yetersiz olduğu, öğrencilerin meslek hayatına hazır olarak mezun edilmediği ileri sürülmektedir. Bu noktada uygulama derslerinin sayıca az olduğu ve güncelliği yakalayamayan bir içerikle yürütüldüğü, fakültelerde sektördeki uygulamayı aktaracak yeterlilikte öğretim elemanı ve teknik altyapı bulunmadığı gibi eleştiriler yapılmaktadır (Şeker & Şeker, 2011, s. 105).

“Gerze Meslek Yüksekokulu’ndan, Radyo Televizyon bölümünden yatay geçişle geldim. En azından arkadaşlarınız bir kameraya dokunabiliyordu, mesela bir canlı programa gidip yayın yapabiliyordu. Mesela biz öğretmenler günümüzle ilgili bir radyo programı yapmışık, sunucumuz vardı, bizi yönlendiren vardı... İşte yayın akışı vardı” (Teknik Bilimler MYO 2.grup- B 6).

“Şu an bizim okuduğumuz okulda bazı derslerde kullanacağımız ekipmanları bize tam sağlayamıyorlar. Biz dersimizde kamera veya fotoğraf makinesi göreceğimiz zaman sadece slâytlar üzerinden ya da hocamızın bize kendi imkânlarıyla anlatmaya çalıştığı kadarını görüyoruz veya kendi makinelerimizi getirip de öğrenmeye çalışıyoruz. Okulun bize bu açıdan sağladığı hiçbir imkân olmuyor.” (Teknik Bilimler MYO 1.grup- A7).

“İki yıllık okullar, kenara atıldığını, hiç umursanmadığını düşünüyorum. Ki ben buraya geldim, teknik ders çok nadir... Birkaç tane teknik ders dışında... Ses-kamera-ışık dersi alıyoruz ama herhangi bir uygulama yeri yok. Ne kadar kendimizi geliştirebiliriz teorik bilgiyle?” (Teknik Bilimler MYO 3.grup- C4).

Medya kurumlarıyla, Akademi’nin yetersiz iletişimi, her yıl artan sayıda öğrencinin iletişim fakültelerine yığılması, yeterli liyakatta eğitici yetiştirilmemesi, bugün staj uygulamalarında ortaya çıkan sorunların nedenlerini oluşturmaktadır. İletişim eğitimindeki çelişkiler, kuram ve pratik arasında karar verilemeyen bu sistem, yardım çığıllıkları atmaktadır. Sonuç olarak, teori pratiğe uymuyorsa normal koşullarda yapılması gereken teoriyi değiştirmektir Berlin Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinden Konrad Melloroicz’in dediği gibi;”Teoriyle pratik birbirlerine uymuyorsa, ya teori yanlıştır ya da pratik tembeldir” (Müftüoğlu, 2014).

3.9.Sektörün Akademiden ve Öğrencilerden İstekleri

Sektör temsilcileri, stajyer öğrencilere yardım etmek için gayret ettiklerini ama öğrencinin altyapı yetersizliği nedeniyle zorlandıklarını açık yüreklilikle itiraf etmektedir. Bu sorunun nedeninin tek başına öğrencinin olmadığı, daha çok iletişim eğitimi veren kurumların yetersizliği olduğunu ileri sürmektedirler.

“... Artık günümüzde İngilizce bilmeyen, kameraman cidden tercih edilen bir durum değil. Çok basit düzeyde bir İngilizce. Bunu bile karşılayamıyor, eğitim kurumlarımız. Bu çok büyük bir eksiklik. Hatta bu mesleki eğitimden bile çok daha önemli bir durum. Şu anda benim gözlemlediğim. Bence iletişim fakülteleri meslek öğretmesin, dil öğretsin” (Güloğlu, 2019).

“Çocuklara bir şey öğretmeyi görev edinmemiş, akademi, ya da eğitim konusunda deneyimsiz, çocuklara bir şey vermeyen, bir şekilde onları mezun edip, ortalığa salan kurumlar var. Doğal olarak da bu insanların iş bulma şansı yok” (Aksoy, 2019).

“Çok ölçemiyorum, yeni nesil ile ilgili bir sorun var. Öğrencilerin birçoğu, mesleği ekran önü gibi düşünüyor. Ekran önü o kadar kolay bir iş değil ve onun donanımını aldıklarını düşünmüyorum. Bizim dönemimizde Hukuk’a giriş, İktisat’a giriş bir sürü temel şeyleri öğreniyorduk ve daha ilgiliydik. Sanırım yeni neslin sorunu bu, siyaset ve gündeme biraz uzaklar” (Sarıca, 2019).

SONUÇ

Çalışma sonucunda “Zorunlu staj” sorusuna, Giresun Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin çoğunun stajın zorunlu olması yanıtı verdiği oysa Tirebolu İletişim Fakültesi öğrencilerinin stajın zorunlu olmaması gerektiği yanıtı verdiği görülmektedir. Sektör temsilcileri ise stajın gerekli olduğuna inanmaktadır.

Sorulan ikinci araştırma sorusuna verilen yanıtlar Meslek Yüksek Okulu ve İletişim Fakültesi’nde farklılık göstermektedir. Staj yapılan yer seçimi Meslek Yüksek Okulu’nda, öğrencinin başarı durumuna göre okul yönetimleri ve ilgili akademisyenler aracılığıyla yapılmaktadır. İletişim Fakültesi’nde ise öğrencilerin çoğunun tanıdık aracılığıyla, bir kısmının ise kendilerinin medya kurumlarına başvuruyla staj yeri buldukları gözlemlenmektedir.

Üçüncü soruya verilen yanıtlarda Tirebolu İletişim Fakültesi öğrencilerinin on kadarı deneyimli akademisyen hocaları aracılığıyla TRT’de staj yapma olanağı bulunduğunu ifade etmiştir. Sektör temsilcileri, staj seçimi konusunda farklı düşünceler sergilemekte ise de, okulların bu konuda öğrenciye daha fazla yardımcı olmasını istemektedir. TRT’nin bu konuda web sitesi aracılığıyla başvuruları kabul ettiği söylenmiştir. Haber Türk kanalının ise İnsan Kaynakları Departmanı’na yapılan başvuru sonucu stajyerleri kabul etmekte ya da reddetmektedir.

Yapılan çalışma sonucu, öğrencilerin staj konusunda yeterli desteği Üniversite ve Yüksek Öğretim Kurumu’ndan alamadıkları düşüncesinde olduklarını göstermektedir. Özellikle staj yapılacak yerin devletçe sağlanması öğrencilerin büyük çoğunluğunun isteğidir. Ayrıca barınma, beslenme gibi konular da dar gelirli ailelerin çocuklarını zorlamaktadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu, staj yapılan yerlerde yeterli desteği göremediklerini ifade etmektedir. Yaz dönemlerinde, tatil döneminde staj yapan öğrenciler, kurumlarda çok stajyer olduğunu ve yoğunluktan yeterli düzeyde uygulama yapamadıklarını söylemektedir.

Stajyer kabul eden kurumlarda çalışan profesyoneller ise, yaz dönemlerinde stajyer kalabalığı konusunda öğrencilerle aynı düşüncededir. Eğer mümkünse staj zamanının yayılmasını, haber merkezlerinin ve canlı yayınların az olduğu yaz aylarını değil, sonbahar, kış döneminde staj yapılmasını önermektedirler. Sektör profesyonelleri, staj verimliliği konusunda öğrencilere de görevler düşüğünü, öğrencinin ilgili, çalışkan ve bilgili olmasını istemektedirler. Bu konuda Akademiye önemli görevler düşüğü öne sürülmektedir. Özellikle Anadolu’nun ücra

köşelerinden gelen stajyerlerin kendilerine güvenmedikleri, iletişimde sorunlar yaşadıkları ifade edilmektedir. Yabancı dil bilgisinin yetersizliği altı çizilen önemli bir sorundur.

Staj konusunda sektör temsilcileri, akademi, sektör ve devlet işbirliğine ihtiyaç duyulduğunu öne sürmektedir. Yükselen stajyer sayısı ve sigorta maliyetlerinin özel sektörü zorladığı ve sistemin işleminin zorlaştığı dile getirilmektedir. Bu konuda devletin, ya staj konusunda esnek bir yöntem belirlemesi, zorunlu stajın kaldırılması ya da bu sigorta maliyetinin devletçe üstlenilmesi istenmektedir.

EXTENDED ABSTRACT

The media sector in Turkey has experienced changes in recent years with the changes in information technologies and the use of digital technologies. However, in this period, there is a need for less workforce in media institutions. The opening of an increasing number of communication faculties is a stark contrast at a time when employment is shrinking. Under Turkish conditions, students of the Faculty of communication have difficulty working in the field where they are studying.

In addition to the theory, it is not possible or incomplete for many reasons for students to take the practice training required in the sector. The application area requires hardware (application workshops, studios, cameras, microphones, computers, etc. equipment, etc.) straining the budgets of universities. Another problem is the lack of sufficient quantity and quality of teaching staff and faculty members to provide the application courses.

For these reasons, internship practice is a vital action for students in communication departments of communication faculties and vocational schools. However, the lack of structures to educate, manage and organize thousands of students in the opening of universities in many cities where the necessity is to be discussed also appears in the internship application.

The aim of this study is to critically analyze the internship process and evaluate the perspectives and positions of the parties involved in the process. It is aimed to bring out the expectations, experiences and suggestions of students and professionals in the media sector. The study will contribute to the institutions providing education in the field of communication, to evaluate the expectations of their students in a healthy way, to review the educational tools and methods, to analyze the labor needs of the media sector, and to contribute to university cooperation. In this context, the main research question of the study is, according to the Faculty of communication students and media sector representatives, does the internship application contribute to education?

A qualitative methodical approach was adopted in this study. in the first phase, it is aimed to analyze the practice of the internship by doing focus group work with the students who are doing the internship. Tirebolu Communication Faculty RTS Department 4. Class undergraduate students and Giresun University Technical Sciences Vocational School 1. Focus group interviews were conducted with a selected group of class students.

As a second step, it is aimed to analyze the internship practices by conducting in-depth interviews with representatives of the official (TRT) and private institutions (Haber Türk). 10 questions were asked to the media professionals and their direct views were taken on student education, opportunities to practice in different departments during the internship process, contribution of the institution to the students and the efficiency of the internship application.

As a result of the study, it is observed that most students of Giresun University Technical Sciences Vocational School responded that the internship should be compulsory, whereas Tirebolu Faculty of communication responded that the internship should not be compulsory. Sector representatives believe that the internship is necessary.

Students say that they do not receive enough support from the University and Higher Education Institution. In particular, providing the place to be interned by the state is the request of the vast majority of students. In addition, housing, nutrition issues such as the children of low-income families are challenging. The vast majority of students express that they do not receive sufficient support in the places where they are interned. Students who do internships during the summer term, during the holiday

period, say that there are too many interns in the institutions and that they are not able to do sufficient level of application due to the intensity.

The professionals who work in the institutions that accept interns complain about the intern crowds during the summer term and agree with the students. If possible, they recommend that internship should be carried out in the fall and winter period, not in the summer months when news centers and live broadcasts are scarce. Sector professionals want students to be interested, diligent and knowledgeable about the efficiency of the internship.

In the light of the data obtained as a result of the study, it is observed that there is a need for cooperation between sector representatives, academia, sector and state in the field of internship. The rising number of interns and insurance costs are straining the private sector and making it harder for the system to function. In this regard, the state is required to determine a flexible method of internship, to abolish the compulsory internship or to assume the cost of this insurance by the state.

KAYNAKÇA

- Aksoy, V. (2019, Kasım 5). (M. Coşkun, Röportaj Yapan)
- Arık, B., & Bayram, F. (2011). İletişim Eğitimi ve İletişim Akademisyenleri: Veriler Işığında Genel Bir Değerlendirme, . *Akdeniz Üniversitesi İletişim Dergisi*,(15), 81-98.
- Atabek, Ü., & Atabek, G. (2014). İletişim Eğitiminde Farklı Perspektifler: Öğrenciler, Akademisyenler ve Meslek Mensuplarının İletişim Eğitimi Hakkındaki Tutumları. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*,(38), 148-163.
- Bayraktutan, G., Bilecen, N., Karakaya, A., & Yetkin, B. (2018). Gazetecilik Bölümü Öğrencilerinin Gözünden Yeni Medya Çağında Gazetecilik. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Dergisi*(29), 224-241.
- Berger, A. A. (2016). *Media and Communication Research Methods. An Introduction to Qualitative and Quantitative Approaches*. . Londra: Sage Publications. doi:doi:Classification: LCC P91.3
- Can, S. (2018). İletişim Eğitiminde Akademi ve Sektör Beklentileri Üzerine Bir Araştırma. *Humanities Sciences(NWSAHS)*, 13(3), 57-73.
- Çelik, M. (2012). Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü Özelinde İletişim Fakültelerindeki Eğitime İlişkin Bir İnceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1, 60-65.
- Çokluk, Ö., Yılmaz, K., & Oğuz, E. (2011). Nitel Bir Görüşme Yöntemi:Odak Grup Görüşmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 4 (1),, 4(1), 95-107. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/304155> adresinden alındı
- Dağtaş, E. (2011). Üniversite Sanayi İşbirliği Perspektifinden Türkiye'deki İletişim Eğitimine İlişkin Bir Değerlendirme. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Dergisi*(15), 32-48.
- Dağtaş, E., & Kaymas, S. (1998). Türkiye'de İletişim Eğitimi Üzerine Öneriler. *Kültür ve İletişim*, 1(2), 93-110.
- Ergeç, E. (2014). Uluslararası Yükseköğrenim Trendleri Bağlamında İletişim Eğitimini Yeniden Düşünmek. *Selçuk İletişim Dergisi*, 8(2), 5-31.
- Güloğlu, T. (2019, Kasım 4). (M. Coşkun, Röportaj Yapan)
- Gürgen, H. (2011). Röportajlar, Akdeniz Üniversitesi İletişim Dergisi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Dergisi*(11), 189-193.
- Güz, N., Yanık , H., & Yegen, C. (2017). İletişim Fakülteleri Eğitim Sistemine Yönelik Yeni Bir Yaklaşım. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(5), 1546-1560.

- Işık, E., & Semerci, Ç. (2019, Ekim). Eğitim Alanı Nitel Araştırmalarında Veri Üçgenlemesi Olarak Odak Grup Görüşmesi, Bireysel Görüşme ve Gözlem. *Turkish Journal of Educational Studies*, 6(3), 278. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/837751> adresinden alındı
- Katula, R., & Threnhauser, E. (1999). Experiential Education In The Undergraduate Curriculum. *Communication Education*, 48(3), 238-255.
- Kübüç, H. (2019, Kasım 2). (M. Coşkun, Röportaj Yapan)
- Kükreç, Ö. (2011). Erol Mutlu'nun İletişim Eğitimi Üzerine Düşünceleri ve Katkıları. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Dergisi*(15), 161-163.
- Mutman, M. (1998). Tartışma: İletişim Eğitimi . *Kültür ve İletişim*, 1(2), 28-35.
- Müftüoğlu, T. (2014). Teori ile pratik ilişkisi üzerine düşünceler. Kobi'lerden Girişimciliğe. Ocak 15, 2020 tarihinde <https://www.dunya.com/kose-yazisi/teori-ile-pratik-iliskisi-uzerine-dusunceler/22026/> adresinden alındı
- Özdemir, M. (2010, Ocak). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma, 11(1),. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/113287> adresinden alındı
- Öztürk, S. (2011). İletişim Eğitiminin Hedefi: Yeni Bir Entellektüel Yaratmak. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Dergisi*(15), 45-156.
- Sarıca, B. (2019, Kasım 2). (M. Coşkun, Röportaj Yapan)
- Şeker , M., & Şeker, T. (2011). İletişim Eğitiminde Temel Sorunlar ve Açmazlar. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Dergisi*(15), 99-118.
- Tokgöz, O. (2003). Türkiye'de İletişim Eğitimi: Elli Yıllık Bir Geçmişin Değerlendirilmesi. *Kültür ve İletişim*, 6(1), 9-32.
- Uzun, R. (2007). İstihdam Sorunu Bağlamında Türkiye'de İletişim Eğitimi ve Öğrenci Yerleştirme. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*(25), 117-134.
- Yetkiner, B. (2018). Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümlerinde Sinemayla İlgili Verilen Ders İçeriklerinin Araştırılması. *İnif E-Dergi*, 3(1), 83-99.
- Yılmaz, H. (2019, Kasım 11). (M. Coşkun, Röportaj Yapan)